

Jaarstukken 2021

Versie vastgesteld door Raad

16 juni 2022

Regisseur Top 1000

Ten aanzien van jonge criminelen wordt gebruik gemaakt van de aanpak via het project Top 400/600 (ook wel top 1000 genoemd) via het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ). In 2021 is in Diemen een verbindingsfunctionaris en regisseur (momenteel gecombineerd in een persoon) gestart voor 12 uur per week. De capaciteit voor deze functionaris is krap bemeten, gelet op de groei van de gemeente Diemen en een beleidsmatige wens om meer zicht en grip te krijgen op deze jongeren. In 2022 wordt ambities en capaciteit tegen het licht gehouden.

Sociaal Team (waaronder Ouder en Kindcoaches)

De Ouder en Kindcoaches (OK-coaches) zijn een onderdeel (subteam) van het Sociaal Team. Ze zijn werkzaam binnen de (basis)scholen en opvang in de gemeente Diemen. Er is een OK-coach 0-5 jaar die werkzaam is op o.a. de kinderopvanglocaties en er zijn vier OK-coaches die werkzaam zijn op de basisscholen. In 2021 zijn de OK-coaches die werkzaam zijn op de basisscholen in dienst gekomen bij de gemeente Diemen. De OK-coach 0-5 jaar is nog steeds gedetacheerd van het kabouterhuis. Dit mede zodat hij het waardevolle contact met het kabouterhuis behoudt. Daarbij heeft hij naast zijn taken/functie als OK-coach ook nog taken/functie specifiek voor het Kabouterhuis.

Door de OK-coaches in dienst te nemen willen we er voor zorgen dat de verbindingen met o.a. de andere medewerkers van het Sociaal Team korter wordener meer stabiliteit is voor jeugdigen, minder verloop en minder (externe inhuur) kosten. Met het in dienst nemen is er tevens een taak bij de OK-coaches bij gekomen. Ze gaan in 2022 trainingen geven in het preventief aanbod. Door deze aanvulling hopen we nog beter aan te sluiten bij de jeugdigen binnen de gemeente Diemen.

Ontwikkelingen specialistische jeugdhulp

De gemeente Diemen heeft, net als veel andere gemeenten in Nederland, sinds 2018 te maken gekregen met tekorten op de jeugdhulp. In de begroting 2021 is € 6,25 miljoen opgenomen voor specialistische jeugdhulp. Naar aanleiding van verwachte overschrijdingen over het jaar 2021 is het budget bij de 4^e kwartaalbrief incidenteel met € 750.000 opgehoogd. Het jaar 2021 is vervolgens met een overschrijding van € 900.000 afgesloten. Ongeveer 75% van deze overschrijding kan als structureel gekenmerkt worden.

In een Informatie van het College van 6 april over ontwikkelingen binnen specialistische jeugdhulp is de gemeenteraad geïnformeerd over een overschrijding van 1,2 miljoen euro binnen dit beleidsterrein. Na de accountantscontrole is echter gebleken dat het tekort lager uitvalt, namelijk 900.000 euro. Het verschil valt te verklaren doordat de reserve die was opgenomen voor late declaraties door zorgaanbieders nagenoeg niet ingezet hoefde te worden. Er wordt door de gemeente veel ingezet op het voorkomen van late declaraties en dit werpt zijn vruchten af. Zorgaanbieders blijken hun administratie afgelopen jaar beter bij te hebben gehouden.

Oorzaken van de overschrijding liggen bij over het algemeen bij de stijgende kosten van de jeugdhulp, een toename van het aantal cliënten, een toename van de complexiteit van de problematiek bij jeugdigen en een toename van het aantal jeugdigen dat voorheen binnen de Wet langdurige zorg (Wlz), Wmo of Kinderopvang werd geholpen. Over 2021 zien we verder voor Diemen specifiek dat het aantal cliënten en de kosten binnen de enkelvoudige jeugdhulp sterk is toegenomen. Binnen de meervoudige/complexere jeugdhulp is het aantal cliënten ongeveer gelijk gebleven, maar zijn de kosten wel toegenomen. Dit wordt verklaard door toenemende complexiteit binnen deze groep cliënten. Daarbij zijn er enkele uitzonderlijke situaties waarbij de complexiteit dusdanig hoog is dat dit tot zeer hoge

kosten in een traject leidt. Dit raakt een kleine gemeente als Diemen buitenproportioneel hard. Deze kosten zijn niet van tevoren te voorzien.

Landelijke ontwikkelingen

De incidentele tegemoetkoming van het kabinet voor de periode 2019 tot en met 2021 is verlengd door eenmalig aanvullend € 300 miljoen beschikbaar te stellen voor het jaar 2022, zo is besloten in de Septembercirculaire van 2020. Op basis van het AEF rapport (€ 1,6 - € 1,8 miljard tekort gemeenten) heeft de VNG gesprekken gevoerd met het Rijk over een combinatie van structureel extra budget en maatregelen om de Jeugdwet financieel beheersbaar te maken. Voor 2021 heeft het Rijk bekend gemaakt incidenteel € 613 miljoen beschikbaar te stellen aan gemeenten voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de € 300 miljoen extra middelen. Het kabinet stelt voor vanaf 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dat komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar. Het verschil met de € 1,7 miljard die de arbitragecommissie naar aanleiding van het AEF rapport nodig vond, zit hem in de al eerder toegezegde € 300 miljoen extra en de maatregelen die gemeenten nemen om volgend jaar € 214 miljoen te besparen op de jeugdzorg. Om het jeugdhulpstelsel beter te laten werken en te zorgen voor meer financiële houdbaarheid zouden het Rijk, de VNG en de gemeenten aan een hervormingsagenda werken. Het nieuwe kabinet heeft het advies gekregen om vanaf 2023 het oordeel van de arbitragecommissie te volgen. Inmiddels is bekend dat er in het regeringsakkoord (wederom) een “besparing” op de jeugdhulp aan de orde is. Vanaf 2024 € 100 miljoen en vanaf 2025, structureel, € 500 miljoen. Op donderdag 13 januari hebben de leden van de VNG unaniem ingestemd om op deze manier niet verder te werken aan de hervormingsagenda.

Beheersmaatregelen

Er is en wordt veel in gang gezet met als doel kosten voor de jeugdhulp te beheersen, zoals een taakgerichte manier van bekostigen van de hoog-specialistische jeugdhulp per 2022, uitbreiding contractmanagement, bevorderen van meer (specialistische) hulp dichtbij om dure trajecten te voorkomen, onderzoeken naar (kosten)effectiviteit van preventieve en algemene voorzieningen en bestandsanalyses. De financiële beheersbaarheid op het terrein van jeugdhulp wordt als onderdeel gezien van het programma ‘grip en controle binnen het sociaal domein’.

We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, maar hebben niet alles in de hand. De brede wettelijke taken, de open einde regeling en de verwijzers die niet onder onze aansturing functioneren zijn complicerende factoren. De uitgaven blijven daarom een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Uniforme en integrale klantbenadering en -ondersteuning door de gemeente en haar partners

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering
1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar
1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt
1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering	
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden	In 2021 is voor Jeugd en Wmo een continu cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. Cliënten worden bevraagd over hun ervaringen met de gemeentelijke dienstverlening kort na een bepaalde gebeurtenis, bijvoorbeeld na een gesprek met de gemeente, na een aantal maanden na inzet van de ondersteuning of toekenning van de voorziening of na een tussentijdse of eindevaluatie. Het continu cliëntervaringsonderzoek vervangt de reguliere cliëntervaringsonderzoeken Jeugd en Wmo waarbij alle cliënten één keer per jaar op hetzelfde moment werden bevraagd.
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze	In het beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 is vastgelegd hoe monitoring en evaluatie plaatsvindt. Er zijn met de transformatiecommissie indicatoren besproken om kwantitatief en kwalitatief zicht te houden op de werkwijze.
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar	
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties	In 2021 hebben verschillende organisaties onafhankelijke cliëntondersteuning geboden, zoals MEE, Markant en MaDi Diemen. In 2021 heeft Markant extra spreekuur gedraait en is er bij MaDi Diemen een pilot Voorportaal gestart.
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger	De lijnen tussen de onafhankelijke cliëntondersteuners en het sociaal team Diemen, team sociale zaken en team Wmo zijn kort. Ze weten elkaar goed te vinden. Informatie en communicatie is een speerpunt in de nota sociaal domein en in de (subsidie) afspraken met de organisaties die cliëntondersteuning bieden is ook gevraagd hierin te investeren.
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt	
1.3.1 - Trainen van alle medewerkers in het Brede HOED Netwerk in het voeren van het brede gesprek	Deskundigheidsbevordering wordt ingezet wanneer dat nodig is. Het voeren van het brede gesprek is inmiddels een vereiste.
1.3.2 - Het ontwikkelen van een uniforme vragenlijst	Er is gewerkt met een integraal perspectiefplan voor jeugdigen/gezinnen. Het blijkt een waardevol instrument om breed in gesprek te gaan.
Subdoel 1.4 - Integrale klantbenadering (er wordt gestreefd naar zo min mogelijk ondersteuners rondom een gezin. Partijen werken samen en zijn op de hoogte van elkaars werk; de vraag gaat door het loket en niet de klant)	
1.4.1 - Het verder ontwikkelen en uitdragen van een heldere toeleidingsstructuur in Diemen	In de beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 is integrale toegang en integraal werken als uitvoeringsplan vastgelegd. De structuur functioneert goed, maar blijft een aandachtspunt.
1.4.2 - Doorontwikkelen van het Brede HOED team (multiprobleem-aanpak)	Het doorontwikkelen van het Sociaal Team Diemen heeft in 2021 vormgekreten door onderdeel te worden van de gemeentelijke organisatie, de verandering in naamstelling en de verkenning om de OK- coaches ook onderdeel te laten worden van de organisatie
1.4.3 - Gegevensuitwisseling (ook met externen) door middel van ICT-applicatie (iSamenleving) mogelijk maken	De nieuwe regie-applicatie waar het sociaal team Diemen mee werkt is in 2021 werkzaam